

Hemelvaart

Periodethema: Hemelvaart en Pinksteren
Handelingen 1: 4-14, Lukas 24: 50-53

a. Lukas groet Theofilus (Hand. 1: 1-3)

UITLEG VAN DE TEKST

Het begin van het tweede werk van de evangelist Lukas. Hij maakt dat onmiddellijk duidelijk door te verwijzen naar zijn eerste boek (vers 1). De statenvertalers hebben niet het Griekse woordje 'men' vertaald, waarmee Lukas ook min of meer het verschil wil aangeven van dat 'eerste boek' met dit 'tweede boek'. Hij schrijft aan Theofilus (letterlijk 'vriend van God' of 'Hij die God lief heeft'). We weten niet wie dit is geweest. Beide boeken, het evangelie en de 'Handelingen', worden aan hem opgedragen. Er zijn er, die vermoeden dat Lukas op deze manier Theofilus dankt voor de (waarschijnlijk hoge) kosten die hij op zich neemt. Het lijkt te gaan om een christen uit een Grieks-Romeins milieu. Hij wordt in deze verzen getekend als een man die naar zekerheid zoekt aangaande de dingen die hij gehoord heeft en die hem geraakt hebben. Is wat hij gehoord heeft betrouwbare informatie? Of gaat het om legenden? Reeds in zijn 'eerste boek' (Luk. 1: 1-4) heeft Lukas duidelijk gemaakt dat het gaat om dingen die onder hen 'volkomen zekerheid hebben' (Luk. 1: 1). Hij vertelt dat hijzelf alles 'naarstig heeft onderzocht' (Luk. 1: 3). In het eerste boek beschreef Lukas vooral de daden en de woorden (leer) van de Heere Jezus. Dat heeft hij gedaan tot de dag van de hemelvaart (vers 2). Zie daarvoor Luk. 24: 50-53. De dag waarop de Heere Jezus 'werd opgenomen', zegt Lukas. Door het zo te zeggen, ligt de nadruk op het gegeven dat God de Vader Zijn Zoon heeft thuisgehaald. Op die dag heeft de Heere Jezus aan Zijn apostelen 'bevelen gegeven' (vers 2).

Die 'bevelen' worden in de volgende verzen (vers 4-8) door Lukas weergegeven. Dat doet de Heere Jezus 'door de Heilige Geest'. Reeds direct aan het begin van dit Bijbelboek wijst Lukas op de geweldig grote rol die de Heilige Geest heeft in het heilswerk van God. We noemen het 'de handelingen der apostelen', maar met evenveel (zo niet meer) recht zou het boek 'de handelingen van de Heilige Geest' genoemd kunnen worden. Dat de Heilige Geest ook werkt in en door de Heere Jezus wordt hier door Lukas onderstreept. Niet alleen de Vader en de Zoon zijn Eén, ook de Zoon en de Heilige Geest. De bevelen worden gegeven aan de apostelen, die Hij had uitverkoren (vers 2). Belangrijk is dat de discipelen nadrukkelijk 'apostelen' worden genoemd. Ze zijn 'gezondenen' (postelloo betekent zenden). Ze worden letterlijk uitgezonden (zie vers 8) als getuigen van wat ze in Hem hebben gezien en gehoord. Daartoe heeft Hij ze 'uitverkoren'. Deze mannen hebben niet zichzelf in deze positie gebracht. Ze hebben zich niet opgedrongen. Nee, Hij heeft ze daartoe verkozen. Theofilus en al de lezers van dit boek worden gewezen op de status van de apostelen. Ze zijn 'gezondenen', die hun plaats hebben gekregen van de Heiland Zelf. Aan deze 'uitverkorenen' heeft Hij Zich ook vertoond (vers 3). In het evangelie van Lukas zien we hen vooral als getuigen van Zijn woorden en daden vóór Zijn opstanding, ze zijn ook getuigen van Zijn spreken ná Zijn opstanding. Hij 'vertoonde' Zich (letterlijk 'stond in hun aanwezigheid') levend met 'gewisse kentekenen'. Bedoeld wordt dat er geen sprake kan zijn van een visioen, droom of hallucinatie aan de kant van de discipelen. Hij was werkelijk levend bij hen en de bewijzen waren er elke dag. De periode bedroeg veertig dagen (vers 3).

Veertig is in de Bijbel vooral een getal van beproeving (Mozes was veertig dagen op de berg, Elia loopt veertig dagen naar de Horeb, etc.). Hier is veertig dagen een ondersteuning van het bewijs dat Hij werkelijk bij hen was. Vooral spreekt Hij met hen over de dingen die het Koninkrijk van God aangaan. Hoewel ze apostelen worden genoemd, zijn ze in deze periode nog voluit leerlingen (discipelen). Tot de laatste dag van Zijn verblijf op aarde geeft Hij hen onderwijs.

TER OVERWEGING

Met de kinderen kan worden besproken dat Lukas in een paar zinnen al heel wat thema's van dit Bijbelboek naar voren laat komen. De hemelvaart wordt genoemd, het belangrijke werk van de Heilige Geest en het gegeven dat de discipelen nu apostelen genoemd worden. De inleiding geeft zo al veel van de inhoud weer. Belangrijk is dat Lukas zeer stellig spreekt over de opstanding van de Heere Jezus. Hij spreekt echt over de dingen die 'volkomen zekerheid hebben' (Luk. 1: 1). We kunnen met de kinderen bespreken dat we in de Bijbel niet te maken hebben met legenden, maar met dingen die werkelijk gebeurd zijn. Hoe moeilijk het ook is om te geloven dat de Heere Jezus echt uit de dood is opgestaan, de discipelen hebben hem veertig dagen lang gezien en gesproken. Zo stellig als Lukas heeft gesproken, zo stellig mogen wij vandaag nog spreken. Het is echt gebeurd. Tot het laatst toe heeft de Heere Jezus onderwijs gegeven aan Zijn leerlingen. Hij onderwijst graag. Zo doet Hij dat nog. De zondagsschool is zo'n plaats waar de Heere Jezus onderwijs geeft. We mogen dat met dankbaarheid aanvaarden.

GELOOFSLEER

Zie voor de betekenis van Jezus' opstanding: Heidelbergse Catechismus, zondag 17.

b. Naar de Olijfberg (Hand. 1: 4-8 en Luk. 24: 50)

UITLEG VAN DE TEKST

De Heere Jezus is niet meteen na Zijn opstanding opgevaren naar de hemel. In de veertig dagen na Pasen is Hij vele malen verschenen aan Zijn discipelen. Daardoor wilde Hij hen ervan overtuigen dat Hij werkelijk was opgestaan. Bovendien moest Hij hen het nodige onderwijs geven met het oog op de komende tijd. Ze moesten voorbereid worden op hun nieuwe taak: de verkondiging van het evangelie. In de Bijbel komen we een periode van veertig dagen wel vaker tegen als een voorbereidings-tijd. Mozes was veertig dagen en nachten op de berg Sinai en de Heere Jezus was veertig dagen in de woestijn.

In Hand. 1: 4 lezen we dat de Heere Jezus met Zijn discipelen bijeen is in Jeruzalem. Het werkwoord 'vergaderd met' kan vanuit het Grieks ook 'etend met' betekenen. Misschien zijn ze wel in dezelfde zaal waar ze het laatste Pascha hebben gevierd en waar Hij het Heilig Avondmaal heeft ingesteld. Daar en/of onderweg naar de Olijfberg spreekt Hij Zijn laatste woorden. Hij geeft Zijn discipelen een bevel en een belofte. Zijn bevel is dat ze in Jeruzalem moeten blijven. Het was denkbaar dat de discipelen na Zijn hemelvaart weer terug zouden keren naar hun geboortestreek Galilea. Zijn belofte is dat ze de kracht van de Heilige Geest zullen ontvangen. Daar moeten ze biddend op wachten en naar uitzien. Over die belofte van de Vader had de Heere Jezus al eerder met hen gesproken. We kunnen daarvan lezen in Joh. 14-16. Ook in het Oude Testament is al geschreven over de belofte van de Heilige Geest (Joël 2: 28). De doop of vervuld worden met de Heilige Geest betekent dat ze gaven ontvangen om hun werk als apostel zo goed mogelijk te kunnen verrichten; bijv. de kracht om vrijmoedig te spreken over de Heere Jezus. Denk maar aan de pinksterpreek van Petrus. Het onderwijs van de Heere Jezus wordt door de discipelen onderbroken met een vraag of Hij nu het Koninkrijk aan Israël gaat oprichten. Reeds lange tijd hoopten ze daarop. Nu de Heere Jezus is opgestaan uit de doden, hun geboden heeft Jeruzalem niet te verlaten en hun de Heilige Geest belooft, zien ze dat als een aankondiging van een nieuwe tijd. De komst van Gods Geest zou het herstel van Israël inleiden (Ezech. 36; Joël 3: 1-5). Het is niet met zekerheid te zeggen of bij deze vraag de gedachte aan een aards koninkrijk de overhand heeft. De Heere Jezus gaat alleen in op het tijdstip en niet op de inhoud van de vraag. Het gaat niet om de tijd. Alleen de Vader weet de tijden en gelegenheden. Het gaat om de vervulling van Gods beloften. De tijd zullen zij niet weten, maar zij zullen wel de belofte van de Heilige Geest vervuld zien. Daar moeten zij zich op richten. Door die vervulling zullen zij getuigen worden van Hem te Jeruzalem, maar ook in geheel Judea. Het heil is in de eerste plaats bestemd voor de Joden. Maar na Judea noemt de Heere Jezus ook Samaria met die halfjoodse en halfheidense inwoners en tenslotte 'tot aan het uiterste der aarde'. De hele wereld zal het arbeidsveld van het evangelie worden. Dat getuigen van alles wat de Heere Jezus gedaan en gezegd heeft, zal hen niet in dank worden afgenomen. Getuige zijn (matures) krijgt al spoedig de klank van martelaar zijn.

TER OVERWEGING

We moeten de afscheidswaarden van de Heere Jezus niet vergelijken met de laatste woorden van een stervend mens. Hij heeft dood, graf en hel overwonnen. Hij is juist de Levensvorst.

Hij gaat weg om plaats te maken voor de Heilige Geest. In de hemel zal de Heere Jezus Zijn werk voortzetten, maar de Heilige Geest zal komen, Die de harten gaat vervullen. Niet alleen de discipelen, maar alle christenen van groot tot klein worden geroepen om getuige van Christus te zijn. Dat moet beginnen dichtbij huis. De discipelen moesten daar ook beginnen. In de eigen omgeving. In de familie- en vriendenkring. Dat kan in alle eenvoud, maar niet zonder de Heilige Geest. Zonder Hem kunnen we geen getuigen zijn van Christus. De Heilige Geest is beloofd bij de doop. We mogen vragen om de vervulling daarvan in ons leven.

GELOOFSLEER

Zie zondag 20 van de Heidelbergse Catechismus waar het werk van de Geest wordt samengevat. In zondag 21 wordt beleden dat de Zoon van God Zijn kerk vergadert door Woord en Geest. Daarbij wil Hij het getuigenis van Zijn discipelen (door woord en daad) gebruiken.

c. Op de Olijfberg (Hand. 1: 9-11 en Luk. 24: 50-52)

UITLEG VAN DE TEKST

Dit gedeelte gaat over het feit van de hemelvaart. De Heere Jezus wordt niet als een Henoeh weggenomen, terwijl niemand het ziet. Nee, de discipelen zijn van dit heilsfeit getuige. Hij wordt ook niet als een Elia met een vurige wagen en vurige paarden ten hemel gevoerd. In alle eenvoud vindt dit heilsfeit plaats. Maar in die eenvoud schittert juist de eer en de heerlijkheid die Christus ontvangt. Al wandelend zijn ze op de Olijfberg aangekomen. Wanneer de Heere Jezus Zijn afscheidswaard heeft uitgesproken, wordt Hij voor de ogen van Zijn discipelen opgenomen. In zijn evangelie vermeldt Lukas hoe dat gebeurt. De Heere Jezus heft Zijn handen op en zegent Zijn discipelen. En als Hij hen zegent, raken zijn voeten los van de aarde en vaart Hij op naar de hemel. Wanneer de offerdienst was volbracht, hief de priester zijn handen zegenend over het volk op. Dan had het bloed der verzoening gevloeid, dan waren de gebeden gedaan en kwam hij naar buiten bij het eerbiedig wachtende volk. Met de zegen die hij op hen legde, mocht het volk verder. Het was de zegen van de vergeving en de hoop op de toekomst. Als de grote, enige en volmaakte Hogepriester heeft Christus geen offer gebracht, maar Zichzelf geofferd op de kruisheuvel Golgotha. Hij is voor ons tot een vloek geworden. Zo heeft Hij de zegen verworven en zo laat Hij Zijn kinderen onder de zegen achter. Met zegenende handen is Hij heengegaan. Daarin ligt de belofte dat Hij de Zijnen zal blijven zegenen, naar Zijn Godheid, majesteit, genade en Geest wijkt Hij nimmermeer van hen (Heidelbergse Catechismus, vraag en antw. 47).

De discipelen krijgen bij de hemelvaart van de Heere Jezus geen zicht op Zijn heerlijke intocht, waar in het slot van Psalm 24 over wordt geprofeeteerd. Een wolk nam Hem weg van hun ogen. Verder dan de wolk kunnen ze niet kijken. Aan het begin van vers 10 lezen we dat ze dat wel proberen. Ze zouden wel dwars door die wolk heen willen kijken. Maar dat gaat niet en dat hoeft ook niet, want op dat moment staan er twee mannen bij hen in witte kleding. Twee engelen komen de boodschap brengen dat de Heere Jezus terug zal komen, zoals ze Hem naar de hemel hebben zien heenvaren. Hij zal terugkomen op de jongste dag maar dan met alle heerlijkheid, macht en majesteit die Hem in de hemel door de Vader geschonken is. Hij zal terugkomen om te oordelen de levenden en de doden.

TER OVERWEGING

Benadruk in de vertelling maar die zegenende handen en wijs de kinderen op de zegende handen van een dominee tijdens een kerkdienst. De Heere Jezus laat zo zien dat Hij de Zijnen blijft zegenen, ook al is Hij in de hemel. Hij toont hier iets van de vervulling van Zijn eigen belofte: 'Ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding der wereld.' Hij kan zelfs nu nog veel beter voor Zijn kinderen zorgen, want nu heeft Hij alle macht in hemel en op aarde. Ook al zien we Hem niet, toch mogen we weten dat Hij ons wel ziet en dat Hij ons wil zegenen met Zijn troost en nabijheid. De Heere Jezus zal wederkomen. Daar hebben de engelen op gewezen. En al is het nu al bijna 2000 jaar later, toch zal deze belofte vervuld worden. Dat Hij nog niet is teruggekomen, is een teken dat er nog mensen zalig moeten en kunnen worden. Bij de oudere kinderen kunt u n.a.v. vraag en antw. 49 van de Heidelbergse Catechismus ingaan op het nut van de hemelvaart van Christus.

a. Christus is onze Voorspraak, onze Advocaat bij Zijn Vader. Als Priester pleit Hij op grond van Zijn offer voor schuldigen. Zijn Vader is en blijft onze Rechter Die ons moet straffen om onze zonden. Met Christus als Advocaat spreekt God ons vrij. Hij bidt voor ons.

b. Christus is lichamenlijk naar de hemel gegaan. Het Hoofd (Christus) is boven. Dat is de garantie dat het lichaam (allen die door geloof en bekering het eigendom van Christus zijn geworden) zal volgen. Hier kan het beeld van een drenkeling gebruikt worden. Als het hoofd van een drenkeling boven water is, zal het lichaam volgen.

c. Christus zendt Zijn Geest tot een tegenpand. Het is als een ring, die de bruid als teken van liefde ontvangt van de bruidegom. Door de kracht van de Geest gaan mensen God in de hemel zoeken, waar Christus ook is. Dan hebben aardse dingen hun glans verloren en kunnen alleen hemelse dingen bekoren.

GELOOFSLEER

De Heidelbergse Catechismus vat de betekenis van de Jezus' hemelvaart heel mooi samen (zondag 18, vraag 49), zoals hierboven in drie aspecten uitgewerkt. Daar wordt ook beleden dat Hij in de hemel 'ons ten goede is'. Zie voor Jezus' hemelvaart ook Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 26 (over Zijn voorspraak).

d. Van de Olijfberg
(Hand. 1: 12-14 en Luk. 24: 52-53)

UITLEG VAN DE TEKST

Wanneer we afscheid moeten nemen van een geliefde, zijn we bedroefd. Het tegenovergestelde zien we bij de discipelen. In Luk. 24 lezen we dat ze Hem aanbaden en van de Olijfberg naar Jeruzalem terugkeerden met grote blijdschap. En zij waren alle tijd in de tempel, lovende en dankende God. De hemelvaart van de Heere Jezus is nu geen zaak van droefheid meer. Ze hebben gehoord dat de Heilige Geest komt en dat hun Meester terugkomt. Die beloften geven hen een blijde verwachting. Daarvoor loven en danken ze God. Naar het woord van de Heere Jezus blijven ze in Jeruzalem in de opperzaal in de verwachting van de dingen die komen gaan. Dat laatste blijkt wel uit hoe ze de tijd doorbrengen.

Ze zijn eendrachtelijk volhardende in het bidden en smeken om de vervulling van de belofte van de Heilige Geest. Uitvoerig somt Lukas op wie er bij waren. De discipelen, de vrouwen die Jezus volgden, Maria, de moeder van Jezus. Ook Zijn broers, die eerst niet in Hem geloofden, zijn aanwezig.

TER OVERWEGING

De grote blijdschap, zoals Lukas die aan het eind van zijn evangelie weergeeft, is opvallend. Er is geen verdriet om afscheid en gemis, er is vreugde om de heerlijkheid van hun Heere en Koning. De Hemelvaartsdag is de Kroningsdag van de Heere Jezus en dat mag voor alle gelovigen ook nu een blijde dag zijn. Spreek maar goed van deze heerlijke Koning, Die ook voor de kinderen in de hemel een plaats wil bereiden. Het loven en danken in de tempel van Luk. 24: 53 hoeft het bidden in de opperzaal niet uit te sluiten. Danken en bidden is onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Wat kunnen we ook veel leren van de eendracht die er hier onder de gemeente van Christus gevonden wordt. Het zijn allemaal verschillende mensen, maar toch zijn ze één in het bidden en smeken. Tweedracht neemt alle zegen weg. Waar liefde woont, gebiedt de Heere de zegen. In die liefde mag gebeden worden om de doorwerking van de uitgestorte Geest op de zondagsschool en in het midden van de gemeente.